

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ДЕРЖАВНА НАУКОВА УСТАНОВА «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
УНІВЕРСИТЕТ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ В ПЕРЕЯСЛАВІ
УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ УКРАЇНОЗНАВСТВА ІМ. І. КРИП'ЯКЕВИЧА НАН УКРАЇНИ
ПІВДЕННО-СХІДНИЙ НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ У ПЕРЕМИШЛІ
ЦЕНТР СХІДНОСВРОПЕЙСЬКИХ НАУКОВИХ СТУДІЙ

**НАУКА І ОСВІТА УКРАЇНИ В УМОВАХ
РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ:
ВИКЛИКИ ТА ЗАВДАННЯ
В КОНТЕКСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ**

Том II

**За редакцією:
*Василь Льницький, Микола Галів***

Київ – Дрогобич – Львів – Запоріжжя – Переяслав – Ужгород – Перемишль

УДК 001+37](477)«364»(08)
ББК 74.04я43
Н 34

Наука і освіта України в умовах російсько-української війни: виклики та завдання в контексті національної безпеки. Том II / [Ред.: В. Ільницький, М. Галів]. Київ – Дрогобич – Львів – Переяслав – Ужгород – Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика», 2024. 282 с.

ISBN 978-617-554-241-5

Видання містить матеріали, що лягли в основу доповідей Міжнародної науково-практичної конференції «Наука і освіта України в умовах російсько-української війни: виклики та завдання в контексті національної безпеки». Молоді та досвідчені науковці висвітлюють актуальні питання в галузях історичних, філологічних, педагогічних, мистецтвознавчих, суспільних, природничих наук та здоров'я людини. Матеріали стануть корисними для широкої наукової громадськості, викладачів, аспірантів, студентів, вчителів.

УДК 001+37](477)«364»(08)
ББК 74.04я43

Редакційна колегія:

д-р пед. н., проф. **М. Галів**; д-р філол. н., проф. **І. Зимомря**; канд. філол. н., доц. **І. Дмитрів** (відповідальний секретар); д-р іст. н., проф. **В. Ільницький**; д-р іст. н., проф. **Ю. Каганов**; д-р іст. н., проф. **В. Качмар**; д-р іст. н., проф. **В. Коцур**; д-р іст. н., проф. **І. Соляр**; д-р іст. н., проф. **С. Степень**.

Рецензенти:

д-р іст. н., проф. Віталій Тельвак
д-р педагогічних наук, проф. Олена Невмержицька

© Автори, 2024
© В. Ільницький, 2024
М. Галів, 2024
© Гельветика, 2024

ЗМІСТ
ІСТОРИЧНІ НАУКИ. ФІЛОЛОГІЯ

Арістова А. «Велика українська енциклопедія»: енциклопедистика на інформаційному фронті.....	8
Біла С. Наративне відеоінтерв'ю як інструмент для вивчення теми «російсько-українська війна» у закладах середньої, передвищої та вищої освіти	12
Білокопитова М. Дослідження випадків використання <i>will</i> в умовних реченнях першого типу в <i>if-clause</i>	18
Білокопитова М. Функціональний аналіз та випадки використання часу Future in the Past в англійській мові.....	21
Бойчук А., Ніколасв С. Оборона Маріуполя (березень – травень 2022 р.) у висвітленні польського інформаційно-аналітичного порталу Defence24.....	25
Веденєєв Д. Інституалізація воєнно-історичного дослідження російсько-української війни (у Збройних Силах України).....	29
Галик В. «Встане славна мати Україна, щаслива і вільна, від Кубані аж до Сяну-річки одна, нероздільна»: Іван Франко про майбуття України.....	33
Галів М. Роль освіти у післявоєнній відбудові Республіки Корея (друга половина ХХ ст.): уроки для України.....	40
Галів М., Ільницька Н. Проблеми і перспективи розвитку освіти у Республіці Хорватія.....	45
Галів М., Карпенко О. Геноцидний характер викрадення українських дітей російськими окупантами: за матеріалами ЗМІ (2022–2024).....	49
Глібіщук М. Селянознавчі студії як важливий напрям вивчення історії України у роки першої світової війни і революції (1914–1921).....	54
Гриник Л. Інформування українців про початок повномасштабного вторгнення (на основі матеріалів інтернет-видання «Української правди»).....	57
Гриник Л. Програмові ідеї ОУН щодо виховання молоді у другій половині 40-х рр. ХХ століття.....	61
Гриценко Г., Яцула Є.-П. Українсько-британські відносини в культурно-історичному контексті (2022–2023).....	65

Дворянин П. Правове становище внутрішньо переміщених осіб у висвітленні українських ЗМІ (2014–2022).....	69
Льницький В., Галалай Ю. Сучасна російсько-українська війна на шпальтах «The British Army Review» (2022–2024).....	73
Зінкевич Я., Коцур Л. Політика увічнення пам'яті загиблих воїнів-медиків під час російсько-української війни 2014–2022 рр.	80
Калінічева Г. Українські архіви та архівна наука в умовах російсько-української війни	85
Каліщук О. «Мазепинці», «петлюрівці», «бандерівці» як маркери гібридної війни Росії	90
Корновенко Л. Корновенко С. Мовна політика в Україні: історичні уроки довоєнного часу (1991–2014 рр.).....	93
Костюк П. Між навчанням і безпекою: право на освіту в умовах війни та виклики для приватної школи.....	97
Лупак М. Академічна співпраця українських науковців з інституціями Сполученого Королівства як фактор протидії російській дезінформації під час російсько-української війни.....	102
Мазурчак Л. Медична опіка в лавах Української Повстанської Армії: досвід Українського Червоного Хреста (1943–1945).....	105
Марченко Я. Мілітаризація освіти в тимчасово окупованому Росією Кримському півострові (2014–2023).....	109
Медвідь О. Іноземні військові формування в складі Збройних сил України в російсько-українській війні.....	112
Мельник Н. Студентство та шахи: відродження шахових традицій у Львівському університеті під час повномасштабної російсько-української війни (2022–2024).....	115
Мрака І. Історичні знання в освітньо-виховній роботі армії II Речі Посполитої (1921–1939).....	119
Муравський О., Шолота К. Тимчасове переміщення закладів вищої освіти у роки російсько-української війни.....	124
Попп Р. Світові акції всесвітнього конгресу українців у підтримці України у боротьбі проти російської агресії.....	128
Пуйда Р. Руїнування окупантами освітньої інфраструктури в Україні у роки повномасштабного вторгнення.....	132
Ситник О., Зубкович О. Переосмислення витоків російсько-української війни на початку ХХІ століття.....	135

Торczyk W. Walka systemów politycznych w Starożytnej Grecji w wizji Ksenofonta Ateńczyków.....	139
Улько С. Книга як соціокультурний феномен.....	142
Фесан В. Актуальність віртуальних (цифрових) музеїв під час війни.....	144

ПЕДАГОГІКА. ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА

Беньковська Н. Проблемні питання мовної підготовки у вищих військових навчальних закладах України.....	147
Гілевич І. Розуміння природи радянської пропаганди в школах УРСР 1930–1980-х років як важливий елемент підготовки студентів-істориків в умовах гібридної війни з російською федерацією.....	149
Доброносова Ю. Ціннісні та методологічні орієнтири викладання етичних дисциплін здобувачам ступеня бакалавра.....	152
Нанівський Р. Погляди Омеляна Вишневецького на українську педагогіку як чинник протистояння російській експансії на початку ХХІ ст.	156
Сіромський Р. Початок «холодної війни» у шкільних підручниках із всесвітньої історії: старі наративи та нові підходи.....	159
Станкевич А. Виклики до освітньо-педагогічного процесу під час військових дій в Україні.....	162
Столяренко Ол., Столяренко Ок. Актуальність компетентнісного підходу у професійній підготовці майбутніх учителів.....	165
Шелестак Л. Освіта під час війни: збереження історії та пам'яті учасників конфлікту через освітні програми.....	169
Щоголев Я. Еволюція інформаційної грамотності: використання штучного інтелекту для розширення можливостей здобувачів закладів вищої освіти.....	173

ПРИРОДНИЧІ НАУКИ. ЕКОЛОГІЯ ТА ОХОРОНА. ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ

Литвин В. Новий тип агрохімікатів на основі наночастинок міді для використання в сільському господарстві у военний та післявоєнний період	176
--	-----

Слободяник В. Безпека та розвиток природного середовища в умовах російсько-української війни	179
Соловей Б. Аналіз методів оцінки рівня ризику аварії при експлуатації баштового крану в умовах вибухових хвиль	182
Черненко О., Вовк Н. Реабілітація учасників бойових дій: медико – психологічні основи збереження здоров'я	185

СУСПІЛЬНІ НАУКИ

Березанська І., Лященко Ю., Зленко Я. Роль інформаційних технологій в організації документо-інформаційних комунікацій.....	189
Вовк Н., Боровик О. Правове регулювання забезпечення безпеки цивільного населення України в умовах воєнного стану	192
Вовк Н., Деркач А. Україна у досягненнях гендерної рівності в умовах воєнного стану	196
Вовк Н., Кобилка Є. Наслідки довготривалого стресу серед цивільного населення в умовах воєнного часу	201
Гончарук С., Корсак Р., Годя І. Специфіка використання устаткування у готельно-ресторанних комплексах історико-військової тематики.....	205
Гуштан Т. Військовий туризм як один із стратегічних напрямків для розвитку готельно-ресторанного сектору: можливості та виклики.....	210
Гуштан Т., Корсак Р. Роль державних ініціатив на відновлення готельно-ресторанної та туристичної сфери в повоєнний період.....	216
Гуштан Т., Корсак Р. Роль VR та AR – технологій для розвитку воєнно-патріотичного туризму та готельно-ресторанного бізнесу.....	221
Даниш Ю., Корсак Р. Проблеми залучення готельно-ресторанної інфраструктури у військово-подієві заходи.....	226
Ільницький В., Корсак Р. Відпочинок у вогні: використання готельно-ресторанних послуг у військово-історичному туризмі.....	231
Калакура О. Етнополітичні дослідження в системі наукового осмислення уроків війни Російської Федерації проти України.....	235

Корсак Р. Готельно-ресторанна освіта: використання європейського досвіду у навчальних програмах України.....	239
Корсак Р., Годя І. Вимоги до сучасного устаткування у готельно-ресторанних комплексах.....	243
Корсак Р., Гуштан Т. Аналіз організації готельно-ресторанної освіти в Чеській Республіці: можливості та перспективи для впровадження в Україні.....	247
Плужник О., Мірошніченко Д., Дрок П. Переваги та недоліки використання відкритих хмар в освіті.....	251
Сакаль Т., Корсак Р. Проблеми підготовки спеціалістів у готельно-ресторанному секторі України.....	255
Самойленко К. Чотирифазна модель розвитку гендерної ідентичності жінок у збройних силах.....	259
Фігурний Ю., Шакурова О. Наука і освіта України в умовах повномасштабної російської агресії: роль Науково-дослідного інституту українознавства у впровадженні національно-патріотичного виховання української молоді в освітній та гуманітарний простір.....	262
Храбан Т. Концепції героя та героїзму в період російсько-української війни.....	266
Шинкарик Ю., Безмертна Н. Роль Міжнародного щорічного літературно-мистецького конкурсу есе серед учнів 1-4, 5-8, 9-11 класів на теми: «Воїн ЗСУ. Хто він?», «Образ сучасного українського воїна» у формуванні державної мовної політики України в галузі освіти.....	270
Відомості про авторів.....	274

*Станіслав ГОНЧАРУК,
Роман КОРСАК,
Іван ГОДЯ
(Ужгород, Україна)*

СПЕЦИФІКА ВИКОРИСТАННЯ УСТАТКУВАННЯ У ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННИХ КОМПЛЕКСАХ ІСТОРИКО-ВІЙСЬКОВОЇ ТЕМАТИКИ

Дослідження специфіки використання устаткування в готельно-ресторанних комплексах історико-військової тематики має значення з кількох причин. По-перше, такого типу заклади гостинності стають все більш популярними серед туристів, які цікавляться військовою історією, військовою технікою, а також темами, пов'язаними з військовими подіями чи конфліктами. Вивчення специфіки устаткування дозволяє оптимізувати простір готельно-ресторанного комплексу таким чином, щоб він краще відповідав потребам цільової аудиторії та створював атмосферу, яка приваблює та зацікавлює гостей.

По-друге, дослідження специфіки використання устаткування у готельно-ресторанних комплексах історико-військової тематики може сприяти покращенню якості обслуговування та забезпеченню задоволення потреб клієнтів. Ретельне розуміння того, як устаткування впливає на враження та комфорт гостей, дозволить забезпечити їм найвищий рівень сервісу та зробити їх перебування в комплексі незабутнім.

По-третє, таке дослідження може сприяти розвитку нових інновацій та технологій у готельно-ресторанній галузі. Врахування специфіки історико-військової тематики дозволить впроваджувати у комплексах нові елементи, які створюють унікальний та захоплюючий досвід для відвідувачів. Наприклад, це можуть бути інтерактивні інсталяції, віртуальна реальність або інші технології, які допомагають передати атмосферу історичних подій [1, 252–254; 6, 140–143].

Нарешті, врахування специфіки устаткування в історико-військових готельно-ресторанних комплексах може стати основою для розвитку маркетингових стратегій та позиціонування бренду. Унікальність та оригінальність в оформленні та обладнанні може бути ключовим фактором, який привертає увагу поте-

нційних клієнтів та допомагає вирізнитися серед конкурентів на ринку готельно-ресторанного бізнесу [6, 140–143].

Особливості використання устаткування у готельно-ресторанних комплексах історико-військової тематики можуть бути досить різноманітними, і вони залежать від конкретної концепції та атмосфери, яку хоче створити кожен готельний комплекс. Однак, деякі загальні особливості можуть включати:

1. Автентичність історичного устаткування. Використання або реконструкція історичного устаткування та обладнання, такого як зброя, броня, меблі або посуд, що відповідає певній епосі або стилістиці військової історії [2, 8–9].

2. Тематичне оформлення. Готельно-ресторанні комплекси історико-військової тематики часто відзначаються тематичним дизайном та оформленням, яке передає атмосферу воєнних часів або інших історичних подій [7, 19–25].

3. Інтерактивність і розваги. Деякі готельні комплекси можуть використовувати інтерактивні технології, віртуальну реальність, ігрові елементи або історичні виставки для створення захоплюючого досвіду для відвідувачів [5, 180–182].

4. Освітні програми. Деякі готельно-ресторанні комплекси можуть пропонувати освітні програми або екскурсії, які розкривають історичний контекст та значення військової тематики для відвідувачів [1, 252–254].

5. Спеціалізовані послуги. Готельно-ресторанні комплекси можуть надавати спеціалізовані послуги, які відповідають історичній тематиці, такі як воєнна кухня або тематичні вечірки [3, 403–405].

У цілому, особливості використання устаткування в готельно-ресторанних комплексах історико-військової тематики полягають у створенні унікального та захоплюючого досвіду для відвідувачів, який переносить їх у минуле та допомагає відчувати атмосферу історичних подій.

У готельно-ресторанних комплексах історико-військової тематики може використовуватися різноманітне устаткування, яке допомагає створювати відповідну атмосферу та передавати історичний контекст. Деякі з найпоширеніших видів устаткування включають [8, 39–44; 6, 140–143]:

1. Зброя та бойова техніка. Макети або реальна зброя, військова техніка, артилерійське озброєння, бронетранспортери, танки тощо, які можуть бути використані для декорування простору або

як атракційні елементи.

2. Меблі та інтер'єр. Меблі, які відповідають стилю та часу історичних подій, наприклад, столи, стільці, ліжка, ящики, лампи тощо, що можуть відтворювати атмосферу воєнного часу або інших військових періодів.

3. Посуд та кухонне обладнання. Посуд та кухонне обладнання, які мають військову тематику або відповідають історичним стандартам, такі як посуд у військовому стилі, столові прилади з маркуванням армійських підрозділів тощо.

4. Декоративні елементи. Спеціально виготовлені декоративні елементи, які відтворюють атмосферу військових часів, такі як прапори, плакати, медалі, картини, військові візерунки тощо.

5. Технологічне обладнання. Інтерактивні технології, віртуальна реальність, екранізовані інсталяції та інші сучасні засоби, які допомагають створити захоплюючий досвід для відвідувачів і передати історичний контекст.

Це тільки деякі приклади устаткування, яке може використовуватися в готельно-ресторанних комплексах історико-військової тематики. Вибір конкретного устаткування залежить від концепції, бюджету та цільової аудиторії комплексу.

Таким чином, використання відповідного устаткування у готельно-ресторанних комплексах історико-військової тематики має велике значення для створення атмосфери, яка зацікавить та залучить відвідувачів. Від аутентичної зброї та бойової техніки до тематичних меблів, посуду та інтерактивних технологій, кожен елемент допомагає перенести гостей у минуле і занурити їх у світ військової історії [4, 84–86].

Крім створення захоплюючого досвіду для відвідувачів, устаткування також може слугувати засобом для освіти та вивчення історії. Відтворення аутентичних предметів та елементів інтер'єру дозволяє гостям краще зрозуміти і відчувати атмосферу минулих епох, а також вивчати військові події та їх наслідки.

Необхідно також враховувати, що використання устаткування історико-військової тематики в готельно-ресторанних комплексах потребує обережного підходу до планування та організації простору. Важливо збалансувати аутентичність та безпеку, а також створити досвід, який буде цікавим та доступним для різних категорій відвідувачів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ільницький В. *Використання військово-патріотичного туризму як чинник збереження національної пам'яті*. Фундаментальні та прикладні дослідження: сучасні науково-практичні рішення і підходи: збірник матеріалів I-ї Міжнародної науково-практичної конференції / [редактори-упорядники А. Душний, М. Махмудов, В. Ільницький, І. Зимомря]. Баку – Ужгород – Дрогобич: Посвіт, 2016. С. 252–254.

2. Ільницький В. *Музеї як чинник розвитку військово-патріотичного туризму на Прикарпатті*. Фундаментальні та прикладні дослідження: сучасні науково-практичні рішення і підходи: збірник матеріалів III-ї Міжнародної науково-практичної конференції / [редактори-упорядники А. Душний, М. Махмудов, В. Ільницький, І. Зимомря]. Баку – Ужгород – Дрогобич: Посвіт, 2017. С. 8–9.

3. Ільницький В., Корсак Р. *Проблеми та перспективи розвитку військово-патріотичного туризму*. Фундаментальні та прикладні дослідження: сучасні науково-практичні рішення і підходи: збірник матеріалів II-ї Міжнародної науково-практичної конференції / [редактори-упорядники А. Душний, М. Махмудов, В. Ільницький, І. Зимомря]. Баку – Ужгород – Дрогобич: Посвіт, 2017. С. 403–405.

4. Ільницький В., Корсак Р. *Сучасні тенденції розвитку військового туризму в Україні*. Тенденції розвитку туристичної індустрії в умовах глобалізації: матеріали I-ої Міжнародної науково-практичної конференції (27 – 28 квітня 2017 р., м. Ужгород). Ужгород: ПП «Інватор», 2017. С. 84–86.

5. Годя І., Корсак Р., Шубер Д. Роль цифрових технологій в ресторанному бізнесі. Розвиток сучасної освіти і науки: результати, проблеми, перспективи. Том XV: Наукові пошуки в контексті викликів і конфліктів. Конін – Ужгород – Перемишль – Херсон. Херсон: Посвіт, 2023. С. 180–182.

6. Кравець О. *Інноваційні впровадження та їх вплив на підприємства готельного господарства*. Збірник виступів учасників XIII науково-практичної конференції студентів вищих навчальних закладів Укоопспілки «Інноваційні процеси і їх вплив на ефективність діяльності підприємства». Частина 1. К.: НМЦ «Укоопосвіта», 2016. С. 140–143.

7. Проектування закладів ресторанного господарства: підручник / А.А. Мазаракі, С.Л. Шаповал, О.М. Григоренко. К.: Київ. нац. торг.- екон. ун-т, 2017. 184 с.

8. Устаткування закладів ресторанного господарства: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / [А.А. Мазаракі, С.Л. Шаповал, І.І. Тарасенко та ін. / за ред. А.А. Мазаракі]. К.: Київ. нац. торг.- екон. ун-т, 2013. 640 с.

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**НАУКА І ОСВІТА УКРАЇНИ В УМОВАХ
РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ:
ВИКЛИКИ ТА ЗАВДАННЯ
В КОНТЕКСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ**

Том II

**За редакцією:
Василь Ільницький, Микола Галів**

Макетування та верстка – Наталія Кузнєцова

*Редакція не завжди поділяє думки авторів, за зміст,
достовірність інформації та точність цитувань
відповідальності не несе.*

При передруці статей посилання на збірник є обов'язковим.

Здано до набору 10.05.2024 р. Підписано до друку 31.05.2024 р.
Гарнітура Times. Формат 60x84 1/16.
Друк офсетний. Папір офсетний.
Ум. друк. арк. 16,4. Зам. № 0524-046
Наклад 150 примірників

Друкарня – Видавничий дім «Гельветика»
65101, Україна, м. Одеса, вул. Інглезі, 6/1
Телефон +38 (095) 934 48 28, +38 (097) 723 06 08
E-mail: mailbox@helvetica.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 7623 від 22.06.2022 р.